Gymnasium Bernrode

SWV VO 30 06

Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs
Brabant Noordoost

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL SCHOOLJAAR 2018-2019

Gymnasium Bernrode

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave **1**

1 Inleiding **2**

1.1 Wat is een schoolondersteuningsprofiel? *2*

1.2 Leeswijzer *2*

1.3 Achtergrondinformatie *2*

2. De ondersteuningsstructuur in de regio **4**

2.1 Basisondersteuning *4*
Regulier onderwijsproces 4
Trajectvoorziening 5

2.2 Extra ondersteuning *5*
Koersklas 5
Voortgezet speciaal onderwijs (VSO) 5
Past 6
Ondersteuning op maat 6

2.3 Samenwerking met ouders *6*

2.4 Samenwerking met andere partijen *7*
Expertisecentrum 7
Jeugdhulp 8
Andere externe partijen 8

3. De ondersteuningsstructuur van de school **9**

3.1 Algemene informatie over de organisatie van begeleiding en ondersteuning *9*
Ondersteuningsstructuur in de school **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Visie van de school op onderwijs en ondersteuning *9*

Onderwijsaanbod *9*

De ondersteuningsstructuur ***Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.***
Het zorgadviesteam (ZAT) 10
Samenwerking met ouders en jongere 11
Contactpersonen 11
Beschikbare protocollen 11

3.2 Basisondersteuning *12*

3.3 Extra ondersteuning *16*
Extra ondersteuning binnen een reguliere VO-school: Koersklas 16
Extra ondersteuning op een andere locatie 17

3.4 Ontwikkelambities *17*

1 INLEIDING

Iedere jongere succesvol op school. Dat is waar alle middelbare scholen in de regio Brabant Noordoost werk van maken. De scholen in de gemeenten Oss, Uden, Meierijstad[1], Bernheze en Landerd werken samen in een samenwerkingsverband passend onderwijs. Het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30 06 (SWV VO 30 06) bestaat uit scholen voor voortgezet onderwijs (VO) en scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO).

1.1 Wat is een schoolondersteuningsprofiel?

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel (afgekort: SOP), dat door alle scholen in de regio opgesteld wordt. Doel van het schoolondersteuningsprofiel is om ouders[2], jongeren en andere geïnteresseerden inzicht te geven in de begeleiding en ondersteuning die geboden wordt binnen de school. Het SOP wordt elk schooljaar vernieuwd, zodat nieuwe ontwikkelingen erin verwerkt kunnen worden. Naast een beschrijving van de manier waarop passend onderwijs in de school wordt vormgegeven, staan in het SOP ook de ontwikkelambities van de school. Passend onderwijs kan namelijk altijd beter. Binnen het samenwerkingsverband wordt op basis van de schoolondersteuningsprofielen gekeken of we samen voor alle leerlingen een passend aanbod hebben.

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk (2) staat een korte samenvatting van de mogelijkheden voor passend onderwijs in het samenwerkingsverband. Vervolgens staat er hoe wij daar binnen onze school invulling aan geven. In hoofdstuk 3 staat een beschrijving van de basisondersteuning: de ondersteuning die alle scholen voor voortgezet onderwijs in de regio bieden. In hoofdstuk 4 wordt in het kort uitgelegd welke mogelijkheden voor extra ondersteuning er zijn en hoe wij daarvoor samenwerken met andere scholen. Tot slot is er ruimte voor bijlagen.

1.3 Achtergrondinformatie

Algemene informatie over de school is te vinden in de schoolgids en in het schoolplan. Deze zijn te vinden op onze website: www.bernrode.nl

Meer informatie over het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30 06 (SWV VO 30 06) kunt u vinden op www.swvvo3006.nl. U vindt daar onder andere aanvullende informatie over de ondersteuningsmogelijkheden in de regio en de afspraken die scholen daarover met elkaar hebben gemaakt.

[1] De scholen in de kernen Veghel en Sint-Oedenrode vallen binnen Samenwerkingsverband VO 30 06. De kern Schijndel is een uitzondering binnen Meierijstad en is aangesloten bij SWV VO De Meierij.
[2] In verband met de leesbaarheid van is ervoor gekozen de term *ouders* te gebruiken als *ouders/verzorgers* bedoeld wordt.

2. DE ONDERSTEUNINGSSTRUCTUUR IN DE REGIO

In dit hoofdstuk staat beschreven hoe de ondersteuningsstructuur in Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30 06 (SWV VO 30 06) eruit ziet. Het is een samenvatting van de afspraken die tussen de scholen gemaakt zijn voor de periode 2018-2022.

Binnen passend onderwijs hebben scholen *zorgplicht*. Dat betekent dat zij er verantwoordelijk voor zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een passende onderwijsplek te bieden. Als het kan op de eigen school en anders op een passende andere plek. Daarvoor werken reguliere scholen en scholen voor speciaal onderwijs samen binnen het samenwerkingsverband. Er zijn verschillende ondersteuningsmogelijkheden. Hieronder leest u wat elke vorm van ondersteuning inhoudt. Ook kunt u deze video bekijken voor meer informatie.

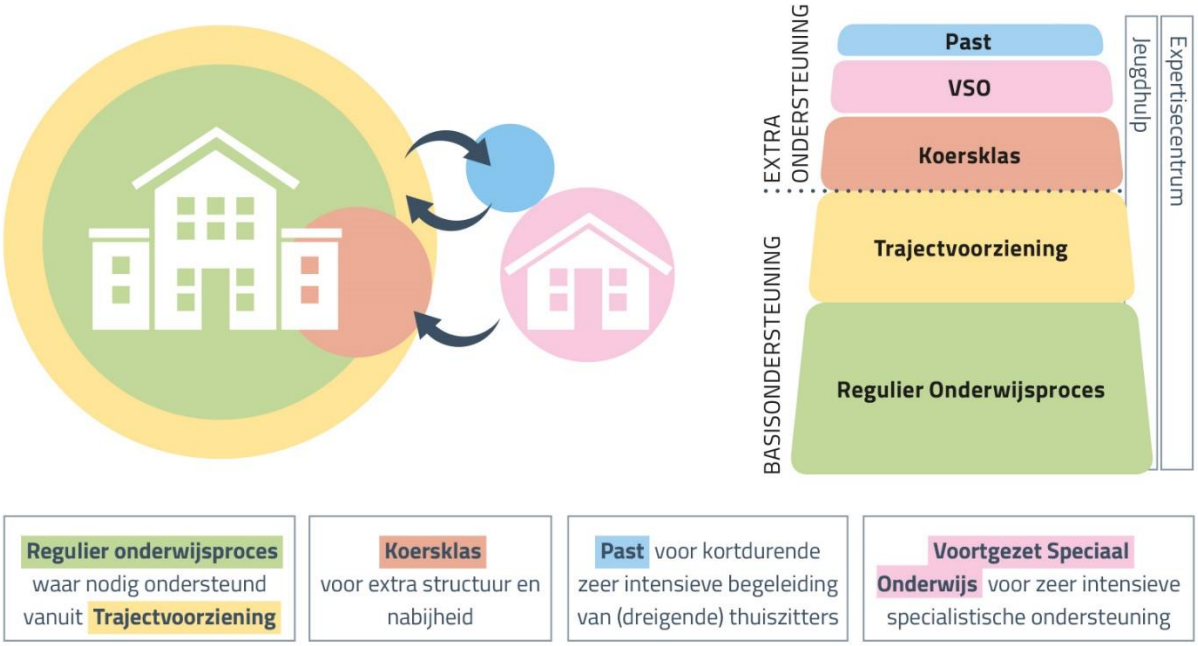

2.1 Basisondersteuning

Basisondersteuning kent twee ondersteuningsniveaus:

- regulier onderwijsproces
- en trajectvoorziening.

Ze worden allebei aangeboden op elke reguliere VO-school. Binnen het samenwerkingsverband vinden we het belangrijk dat de begeleiding die geboden wordt goed past bij het onderwijs op de betreffende school. Daarom kunnen de vorm en het aanbod per school verschillen.

Regulier onderwijsproces

Dit is het onderwijsprogramma dat alle leerlingen volgen op een reguliere school voor voortgezet onderwijs. Jongeren nemen deel aan de lessen en andere schoolactiviteiten en krijgen daarbij begeleiding van hun vakdocenten en hun mentor.

Trajectvoorziening

De trajectvoorziening is er voor jongeren die naast het reguliere lesprogramma tijdelijk meer begeleiding nodig hebben om goed mee te kunnen komen op school. Het is een steun(tje) in de rug. Dat kan bijvoorbeeld nodig zijn bij leerproblemen, sociaal-emotionele problemen, gedragsproblemen of lichamelijke beperkingen. Elke school heeft zo'n trajectvoorziening. Hoe de begeleiding eruitziet en hoe lang die duurt, hangt af van wat een leerling nodig heeft. Het traject is altijd op maat.

Jongeren doen tijdens het traject zoveel mogelijk mee met het reguliere lesprogramma. De ondersteuning wordt verzorgd door begeleiders in de school. Vanuit de trajectvoorziening is er ook begeleiding mogelijk voor docenten en ondersteunend personeel, zodat zij de jongeren beter kunnen helpen. Soms kan een begeleidingstraject ook tijdelijk (maximaal drie maanden) plaatsvinden op een andere school. Dit kan nodig zijn om te kijken of een leerling wel op de juiste plek zit (door middel van observatie) of als het goed is voor een leerling om tijdelijk afstand te nemen van de eigen middelbare school (time-out).

2.2 Extra ondersteuning

Soms is de basisondersteuning (regulier onderwijsproces en trajectvoorziening) niet voldoende voor een jongere om goed mee te kunnen komen op school. Dan heeft de leerling extra ondersteuning nodig. Binnen een gedeelte van scholen voor voortgezet onderwijs zijn koersklassen aanwezig. Daarnaast zijn er scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) en is er de voorziening Past. Deze staan hieronder toegelicht.

Koersklas

Voor jongeren die extra structuur, nabijheid en veiligheid nodig hebben op school, is er dan de koersklas. Dat is een kleinere klas op een reguliere VO-school waarin er extra aandacht wordt gegeven aan de didactische en sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling. Gespecialiseerde docenten verzorgen en/of ondersteunen het onderwijs. De doelen en de verwachte door- of uitstroom van de jongere worden vastgelegd in een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP).

De scholen in het samenwerkingsverband spreken met elkaar af op welke locaties er koersklassen zijn. Ze streven daarbij naar een goede verdeling over de regio, zodat jongeren zo thuisnabij mogelijk naar school kunnen gaan.

Als de school van inschrijving vermoedt dat een jongere gebaat is bij plaatsing in een koersklas, dan zal deze school daarvoor een aanvraag indienen bij het samenwerkingsverband. Ouders kunnen hun kind niet zelf aanmelden voor een koersklas. Als ouders verwachten dat hun kind deze extra ondersteuning nodig heeft, kunnen ze dit op school wel benoemen.

Voortgezet speciaal onderwijs (VSO)

Soms is een jongere aangewezen op een specialistische school om zich verder te kunnen ontwikkelen. De trajectvoorziening en de koersklas bieden dan niet voldoende ondersteuning aan hen. Voor deze jongeren is er het voortgezet speciaal onderwijs (VSO).

Het VSO is bedoeld voor jongeren die in hun ontwikkeling belemmerd worden door een combinatie van problemen, zoals ernstige gedragsproblemen, psychiatrische problemen, een verstandelijke beperking en/of een fysieke beperking. Op het VSO krijgen deze jongeren intensieve en specialistische ondersteuning bij het leren, bij hun sociaal-emotionele ontwikkeling en/of het reguleren van hun gedrag. Docenten die hier speciale kennis en vaardigheden voor hebben, verzorgen het onderwijs. Waar mogelijk wordt er toegewerkt naar een overstap naar een reguliere VO-school (koersklas of regulier onderwijsprogramma).

Past

Past is een voorziening van het samenwerkingsverband. Past staat voor een 'passende andere stap'. Als een jongere tijdelijk niet op een reguliere VO-school kan zijn, dreigt thuis te komen zitten of al thuis zit, dan kan Past een goede oplossing zijn. De ondersteuning via Past is kortdurend (13 tot 26 weken), zeer intensief en altijd op maat. Een belangrijk onderdeel is het (opnieuw) motiveren van de jongere om weer naar school te gaan. Als een jongere Past nodig heeft om weer mee te kunnen doen op school, dan doet de school een aanvraag voor een Past-traject bij het samenwerkingsverband.

Ondersteuning op maat

De scholen binnen het samenwerkingsverband hebben als doel al hun leerlingen passende ondersteuning te bieden. Omdat er veel mogelijkheden en verschillende niveaus van ondersteuning zijn, wordt er altijd gekeken naar wat een leerling nodig heeft om goed mee te kunnen komen op school. We willen graag dat leerlingen succesvol zijn. Daarom streven we ernaar de juiste ondersteuning op tijd aan te bieden en daarbij te gaan van intensieve naar minder intensieve begeleiding. Er wordt steeds zorgvuldig gekeken welk (onderwijs)arrangement passend is voor een leerling.

Ouders melden hun kind aan bij de school van hun voorkeur. Als ze vermoeden dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft dan is het belangrijk dat ze dat bij de aanmelding duidelijk aangeven. De school moet in verband met de zorgplicht vervolgens een zo passend mogelijk aanbod doen op de eigen school, een andere reguliere of een school voor voortgezet speciaal onderwijs. Door de scholen in het samenwerkingsverband wordt gekeken of de jongere voldoende heeft aan ondersteuning vanuit de *basisondersteuning* (regulier onderwijsproces en trajectvoorziening). Als dat niet toereikend is, dan kan *extra ondersteuning* ingezet worden in de vorm van koersklassen, VSO of Past. Het samenwerkingsverband beoordeelt de aanvragen voor extra ondersteuning. Als het samenwerkingsverband het eens is met de aanvraag van de school dan geven ze een arrangement (koersklas of Past) of toelaatbaarheidsverklaring (VSO) af, waarmee de jongere gebruik kan maken van deze vorm van extra ondersteuning.

2.3 Samenwerking met ouders

Een belangrijk aspect bij het realiseren van schoolsucces is ouderbetrokkenheid. Binnen passend onderwijs spelen ouders dan ook een belangrijke rol. Uitgangspunt in de communicatie met ouders is dat de rol van ouders en de school bij opvoeden en onderwijs gelijkwaardig is, maar niet gelijk. Communicatie tussen school en ouders vindt vanuit deze grondhouding plaats. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Scholen zijn primair verantwoordelijk voor het onderwijs.

Ouders en jongeren worden uiteraard betrokken bij de uitvoering van de gekozen ondersteuningsvorm. Afhankelijk van het ondersteuningsniveau kan er een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld worden. Een OPP is wettelijk niet verplicht in de trajectvoorziening, omdat het valt binnen de basisondersteuning. Voor jongeren die geplaatst worden in een koersklas, binnen het VSO, bij Past en in het praktijkonderwijs, moet er wel een OPP worden opgesteld. Het OPP wordt minimaal jaarlijks geëvalueerd met ouders (en jongere), en waar nodig bijgesteld. In het OPP moet wettelijk gezien minimaal het volgende vastgelegd worden:

1. De te verwachten uitstroombestemming;
2. De onderbouwing van deze bestemming met belemmerende en bevorderende factoren;
3. Eventuele afwijkingen van het reguliere onderwijsprogramma (niet verplicht voor VSO).

In het OPP kan een handelingsdeel opgenomen worden: specifieke, persoonlijke aanpassingen van het programma, dan wel aanvullende begeleiding. In de wetgeving rondom passend onderwijs zijn de rechten van ouders verschillend voor het uitstroomperspectief en het handelingsdeel van het OPP. Over beide zijn scholen verplicht om op overeenstemming gericht overleg te voeren met ouders. In SWV VO 30 06 wordt het bovendien belangrijk gevonden om ook de jongere zelf te betrekken bij het plan. Voor het handelingsdeel moet instemming gevraagd worden aan ouders[3]. Het uitstroomperspectief wordt vastgesteld door de school na overleg, maar instemming van ouders is niet vereist. In de paragrafen over basisondersteuning en extra ondersteuning beschrijven we hoe we hier binnen onze school uitvoering aan geven.

Ouders hebben daarnaast via de medezeggenschapsraad (MR) adviesbevoegdheid op het schoolondersteuningsprofiel van de school, waarin de ondersteuningvormen binnen de school beschreven staan. De MR heeft instemmingsbevoegdheid op het schoolplan, waarin het reguliere onderwijsproces beschreven staat. Daarnaast zijn ouders en leerlingen vertegenwoordigd in de ondersteuningsplanraad (OPR): het medezeggenschapsorgaan van het samenwerkingsverband.

2.4 Samenwerking met andere partijen

In de afbeelding aan het begin van dit hoofdstuk is te zien dat er twee kolommen naast de piramide staan: *Expertisecentrum* en *Jeugdhulp*. Scholen kunnen passend onderwijs niet alleen. Uiteraard wordt er samengewerkt met ouders en jongere. Daarnaast wordt er ook samengewerkt met het Expertisecentrum en waar nodig met organisaties voor jeugdhulp.

Expertisecentrum

Het Expertisecentrum is een team van deskundigen op het gebied van passend onderwijs en is verbonden aan het samenwerkingsverband. Het Expertisecentrum is erop gericht om scholen te ondersteunen bij het uitvoeren en doorontwikkelen van passend onderwijs. Aan het Expertisecentrum zijn schoolondersteuners verbonden met de volgende expertisegebieden:

- schoolontwikkeling;
- algemene didactische en sociaal-emotionele ontwikkeling;
- gedragsproblemen en/of sociaal-emotionele problematiek eventueel als gevolg van een psychiatrische stoornis;
- verstandelijke beperking;
- fysiek-medische beperkingen.

[3] Of de leerling als deze 16 jaar of ouder is. Tussen 12 en 16 jaar wordt de leerling waar mogelijk betrokken.

Medewerkers van het Expertisecentrum ondersteunen de scholen onder andere door bij te dragen aan de professionalisering van docenten en begeleiders in de school en door advies te geven bij bepaalde problematiek.

Jeugdhulp

Ook de samenwerking met thuis is van groot belang. Als er in de thuissituatie begeleiding nodig is, werken scholen nauw samen met jeugdhulpverlening om ervoor te zorgen dat op school en thuis aan dezelfde doelen wordt gewerkt. Elke school heeft een aansluitfunctionaris van het Basisteam Jeugd en Gezin (BJG). Medewerkers van het BJG kunnen kortdurend zelf begeleiding bieden aan jongeren en gezinnen. Daarnaast hebben zij vanuit de gemeenten de bevoegdheid gekregen om, net als de huisarts, door te kunnen verwijzen naar meer specialistische vormen van jeugdhulpverlening, bijvoorbeeld bij de GGZ. Inzet van en verwijzing door het BJG gebeurt uiteraard alleen met toestemming van ouders en betrokkenheid van de jongere.

Andere externe partijen

Tot slot zijn er nog enkele andere partijen waarmee scholen intensief samenwerken om ervoor te zorgen dat iedere jongere naar school kan en gaat: GGD, leerplichtambtenaren (Regionaal Bureau Leerplicht Brabant Noordoost), gemeenten, scholen voor primair onderwijs en scholen voor vervolgonderwijs. Voor ondersteuning aan leerlingen met een visuele beperking, een auditieve beperking, een communicatieve beperking, of epilepsie kan tevens de hulp ingeroepen worden van begeleiders vanuit specialistische onderwijsvoorzieningen op deze thema's. Meer informatie daarover is te vinden op de website van het samenwerkingsverband (www.swvvo3006.nl).

3. DE ONDERSTEUNINGSSTRUCTUUR VAN DE SCHOOL

In het vorige hoofdstuk is uitgelegd wat de afspraken in het samenwerkingsverband zijn over passend onderwijs. In dit hoofdstuk leggen wij uit hoe we daar binnen onze school uitvoering aan geven. Dit hoofdstuk begint met algemene informatie over de organisatie van begeleiding en ondersteuning. Daarna wordt ingegaan op de inhoud van de basisondersteuning. En vervolgens wordt uitgelegd hoe wij te werk gaan als we vermoeden dat een jongere extra ondersteuning nodig heeft. Tot slot wordt stilgestaan bij de ontwikkelambities van de school op het gebied van passend onderwijs.

3.1 Algemene informatie over de organisatie van begeleiding en ondersteuning

In dit hoofdstuk is een beknopte beschrijving te vinden van de school. Voor uitgebreidere informatie wordt verwezen naar de schoolgids, het schoolplan en de website (www.bernrode.nl).

Visie van de school op onderwijs en ondersteuning

We zijn een kleine school met korte lijnen en een heldere structuur. Ouders en leerlingen weten daarom de school te vinden. Daar zijn we trots op en we vinden dat leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte, vaak met bijzondere capaciteiten, op onze school thuishoren. Hierbij vinden we het belangrijk dat deze leerlingen zich zo veel en zo snel mogelijk redden binnen het normale schoolsysteem. Uitgangspunt is dan ook om de leerlingen in staat te stellen het normale lesprogramma te volgen. Aanvullend daarop beschikt gymnasium Bernrode over een trajectvoorziening waar indien nodig trainingen en (groeps)begeleiding wordt geboden. In de ondersteuning van onze leerlingen willen we graag optimaal samenwerken met de ouders. Alleen dan kan een kind het beste uit zichzelf halen.

Onderwijsaanbod

Gymnasium Bernrode is een zelfstandig gymnasium. Dat betekent dat we uitsluitend een gymnasiumopleiding bieden en alle leerlingen dezelfde opleiding volgen (m.u.v. de koersklas zie 3.3) . Met circa 660 leerlingen is Bernrode een redelijk klein en overzichtelijk gymnasium. Dat heeft voordelen. Meteen vanaf klas 1 zitten leerlingen in de klas met gelijkgestemden en tot en met klas 3 blijven ze in principe bij elkaar in dezelfde klas. Leerlingen en docenten kennen elkaar en hebben een intensief contact. Tegelijk met ons uitdagende onderwijsprogramma en alle extra activiteiten is dat een basisvoorwaarde voor een succesvolle schoolloopbaan en veel toekomstmogelijkheden.

Ondersteuning

Niet altijd verloopt een schoolcarrière moeiteloos of vlekkeloos. Niet alle leerlingen kunnen zomaar uit de voeten met een vak, met proefwerken, met huiswerk, etc. Soms spelen er ook specifieke problemen mee. Onze leerlingondersteuning stelt zich ten doel leerlingen, ook als er problemen zijn, zoveel mogelijk te helpen een reguliere schoolcarrière te volgen en ervoor te zorgen dat ze hun einddiploma halen. In het regulier onderwijsproces wordt dan ook veel aandacht besteed aan een goed school- klassenklimaat, het aanleren van basisvaardigheden en algemene ondersteuning. Indien er extra ondersteuning nodig is, beschikken we over een trajectvoorziening.

Regulier onderwijsproces

De ondersteuning in het regulier onderwijsproces is structureel beschikbaar en ondersteunt de continuïteit in de schoolloopbaan van de leerling. Een goede sfeer en veiligheid in de klas staan hierin voorop. In deze vorm van ondersteuning zijn docenten en de mentor sleutelpersonen. Docenten zijn hierin signalerend en delen hun observaties met de mentor. De mentor onderhoudt de contacten met mentorleerlingen, ouders en docenten, om zo eventuele problemen duidelijk te krijgen. Waar nodig

ondersteunt de mentor bij lichte sociaal emotionele problematiek en didactische problematiek. Er wordt zoveel mogelijk preventief ingestoken, maar mocht de mentor alsnog een ondersteuningsbehoefte signaleren, dan is de mentor verantwoordelijk voor tijdig melden daarvan bij het ondersteuningsteam. Binnen de basisondersteuning ziet de teamleider toe op verzuim. Bij een te grote absentie verwijst de teamleider door naar het verzuimspreekuur van de leerplichtambtenaar of schakelt het de jeugdarts of het zorgadviesteam in.
Docenten houden in de dagelijkse lessituatie rekening met leerlingen waarvan een diagnose of ondersteuningsbehoefte bekend is. Ze zijn in staat hiermee in het klassenmanagement rekening te houden en zo nodig enige remediërende hulp te verlenen in de klassensituatie. Leerlingen kunnen indien nodig een beroep doen op extra faciliteiten (zie bijlage 1).
Bijzonderheden van leerlingen worden genoteerd in het leerlingvolgsysteem van Magister. Zo is ieder personeelslid al voor het begin van het schooljaar op de hoogte van de specifieke ondersteuningsbehoefte per leerling. Bovendien maken we gebruik van algemene richtlijnen die we op Bernrode gemaakt hebben voor het geven van onderwijs aan leerlingen met autisme, AD(H)D, ODD of dyslexie.

Mentor en teamleiders
Alle leerlingen hebben een eigen mentor. Hij of zij is de spil in de school voor de leerlingen en begeleidt de klas als groep. Daarvoor is in klas 1 t/m klas 4 onder meer een ingeroosterd mentoruur beschikbaar. De mentor volgt de prestaties van de leerlingen en onderhoudt daarover contact met de ouders, voor wie hij/zij ook het eerste aanspreekpunt is. De teamleiders vormen het tweede aanspreekpunt voor leerling en ouders.

Decanaat
De decaan is het aanspreekpunt voor de activiteiten in het kader van de Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding (LOB). In klas 3 en 4 zijn de werkzaamheden van de decaan gericht op de profielkeuze en in klas 5 en klas 6 op de studiekeuze.

Trajectvoorziening
De trajectvoorziening is er voor leerlingen die een lichte ondersteuningsbehoefte hebben. Hier worden trainingen en (groeps)begeleidingen geboden aan leerlingen in nauwe samenwerking met mentor en ouders. De inhoud van deze begeleiding staat beschreven in parragraaf 3.2.

Het ondersteuningsteam
Sommige leerlingen hebben een meer op hen toegesneden begeleiding nodig dan de mentor kan bieden. Het ondersteuningsteam verzorgt het grootste deel van de trajectvoorziening en bestaat uit leerlingondersteun(st)ers, een orthopedagoog en de ondersteuningscoördinator. Samen met mensen van het expertise centrum van het samenwerkingsverband worden verschillende activiteiten binnen de school ontplooid zoals trainingen, klassenvoorlichtingen, projecten, coachen van leerlingen en docenten en (groeps)begeleiding. Vanuit het ondersteuningsteam wordt tevens het zorgadviesteam georganiseerd (zie 3.1.2).

Het zorgadviesteam (ZAT)
Indien de zorg of ondersteuninsbehoefte van de leerling de ondersteuningsmogelijkheden van de mentor overstijgt, dan kan de leerling door de mentor of teamleider worden aangemeld bij ZAT. Dit team bestaat uit de mentor, een orthopedagoog en/of zorgcoördinator, leerlingondersteun(st)ers en de contactpersoon van het basisteam Jeugd en Gezin. Op uitnodiging sluiten hierbij ook een jeugdagent, leerplichtambtenaar, jeugdarts of jeugdverpleegkundige aan. Een aanmelding voor het ZAT gaat, indien de leerling jonger is dan 16 jaar, altijd in overleg met de ouders.

Vanuit het ZAT wordt een advies uitgebracht over de ondersteuning die wenselijk is voor de leerling. Dat kan ondersteuning zijn die uitgevoerd wordt binnen het reguliere onderwijsproces, er wordt dan terug verwezen naar de mentor en indien nodig kan hierbij coaching plaatsvinden. Dat kan ondersteuning zijn binnen de trajectvoorziening, een lid van het ondersteuningsteam of de persoon binnen de school die deze specifieke ondersteuning verzorgt zal worden ingeschakeld. Of het advies kan een verwijzing naar externe zorg zijn. De school werkt namelijk nauw samen met de jeugdarts, jeufdverpleeglundige, de aansluitfunctionaris van het basisteam en zo nodig ook de leerplichtambtenaar.

Samenwerking met ouders en jongere

Voor algemene informatie over samenwerking met ouders zie schoolgids, paragraaf 'ouders'. De mentor is in principe de spil in het contact met ouders en leerling. Voor leerlingen die intensieve ondersteuning krijgen vanuit het ondersteuningsteam is de leerlingondersteun(st)er degene die contact hierover onderhoudt met ouders en leerling. Indien er externe hulpverleners betrokken zijn bij de begeleiding van het kind verwachten we van ouders dat relevante informatie teruggekoppeld wordt naar de mentor van de betreffende leerling.

Contactpersonen

Als u vragen hebt over de begeleiding en ondersteuning op onze school of u wilt uw zorgen over uw kind delen, dan kunt u terecht bij de volgende personen:

Situatie/onderwerp	*Contactperso(o)n(en)*	*Functie*	*Contactgegevens*
Ik wil mijn kind aanmelden op school en verwacht dat hij/zij extra ondersteuning nodig heeft.	Janine van Oss	Orthopedagoog	jos@bernrode.nl
Mijn kind zit op school en ik vermoed dat er meer begeleiding of extra ondersteuning nodig is.	De mentor	mentor	Zie website 'wie is wie'

Bij klachten over de begeleiding verzoeken wij u om dit eerst te bespreken met de betrokkenen. Informatie over de klachtenregelig vindt u op de website https://www.bernrode.nl/Ouders/Klachtenregeling.aspx

Beschikbare protocollen

De school heeft onderstaande protocollen op het gebied van onderwijsondersteuning:

	Protocol	*Waar is het protocol te vinden of op te vragen?*
☒	Dyslexieprotocol	Zie www.bernrode.nl onder Leerlingen > Regels > Protocol faciliteiten
☐	Dyscalculieprotocol	
☒	Pestprotocol	Zie www.bernrode.nl onder Leerlingen > Regels > Pestprotocol
☐	Sociale veiligheidsplan	
☒	Protocol medisch handelen en handelen bij ziekte	Op basis van het protocol 'medicijn verstrekken en medisch handelen op scholen' van GGD Hart voor Brabant
☒	Verzuimprotocol	Zie www.bernrode.nl onder Leerlingen > Regels > Schoolafspraken

3.2 Basisondersteuning

In het eerste hoofdstuk is beschreven dat de basisondersteuning bestaat uit het reguliere onderwijsproces en de trajectvoorziening. Om goed aan te kunnen sluiten bij de onderwijssituatie en doelgroep van de school richt de school zelf de basisondersteuning in. Hieronder staat een schema met afspraken binnen het samenwerkingsverband over de basisondersteuning. Wij hebben daarin aangegeven hoe wij dat in onze school vorm geven. Sommige activiteiten vallen binnen het reguliere onderwijsproces plaats en gelden voor alle leerlingen. Andere activiteiten vinden plaats vanuit de trajectvoorziening als de situatie daarom vraagt.

Ondersteuning aan leerlingen met leerproblemen, o.a. bij ernstige lees- en/of spellingsproblemen en dyslexie, ernstige rekenproblemen en dyscalculie, en problemen in de informatieverwerking, concentratie en planning.		
Onderwerp	*Hoe de school hier werk van maakt binnen het **regulier onderwijsproces***	*Hoe maakt de school hier werk van maakt binnen de **trajectvoorziening***
Volgen en signaleren van leerlingen met leerproblemen.	De mentor is de spil in het signaleren van leerproblemen en brengt leerlingen in bij het ZAT na overleg met ouders indien ondersteuning gewenst is. Na ieder rapport worden leerlingen indien nodig besproken door het gehele docentteam, de mentor koppelt dit terug naar ouders en zet vervolgstappen uit. Tevens wordt op school gebruik gemaakt van de Intelligentie Structuur Test en de School Attitude Questionnaire.	Binnen de trajectvoorziening wordt het ZAT gehouden en worden leerlingen met leerproblemen indien nodig in groepsverband of individueel begeleid. Ook zijn er trainingen zoals de 'leren leren' training, hulplessen en bijlessen.
Ondersteuning gericht op het versterken van de taalvaardigheid.	Binnen het regulier onderwijsproces hebben docenten aandacht voor, en bieden hulp aan, leerlingen die moeite hebben met taalvaardigheid.	Er zijn hulplessen voor specifieke taalvakken.
Werken met en volgens protocol dyslexie: faciliteiten en hulpmiddelen.	Zie www.bernrode.nl onder Leerlingen > Regels > Protocol faciliteiten	Zie www.bernrode.nl onder Leerlingen > Regels > Protocol faciliteiten
Ondersteuning gericht op het versterken van de rekenvaardigheid.	Binnen het regulier onderwijsproces hebben docenten aandacht voor, en bieden hulp aan, leerlingen die moeite hebben met rekenvaardigheid	Er zijn hulplessen voor vakken waar specifiek de rekenvaardigheid aan bod komt. I.v.m. het toevoegen van de rekentoets als onderdeel van het examen zijn er tevens hulplessen rekenen voor leerlingen van klas 1, 3 en 5 die onvoldoende scoren bij rekentesten.
Werken met en volgens protocol dyscalculie: faciliteiten en hulpmiddelen.	Bernrode heeft op dit moment geen leerlingen met een diagnose dyscalculie. Faciliteiten en aanpassingen worden daarom indien nodig op individueel niveau besproken met ouders en leerling.	Bernrode heeft op dit moment geen leerlingen met een diagnose dyscalculie. Faciliteiten en aanpassingen worden daarom indien nodig op individueel niveau besproken met ouders en leerling.

Begeleiden van leerlingen bij het leren leren.	In klas 1 wordt er tot aan de kerstvakantie een speciaal uur studieles ingeroosterd waarbij 'leren leren' een belangrijk aandachtspunt vormt. In de mentorlessen in de onderbouw komt 'leren leren' doorlopend aan de orde. Vakspecifiek is het mogelijk in gesprek te gaan met de vakdocent over de manier van leren voor dat betreffende vak.	Binnen de trajectvoorziening is er voor leerlingen van klas 2 t/m 4 een 'leren leren' training ontwikkeld.
Aandacht voor leerlingen die op specifieke leergebieden extra instructie en begeleiding nodig hebben.	In de vaklessen is er aandacht voor leerlingen die extra instructie en begeleiding nodig hebben.	*Hulplessen van docenten* Iedere leerling kan zichzelf inschrijven voor de hulplessen gegeven door vakdocenten. De docenten van de hulplessen geven geen centrale uitleg voor de groep, maar gaan uit van de individuele hulpvragen van de aanwezige leerlingen. *Begeleid studeren* Huiswerkbegeleiding is bestemd voor leerlingen die moeite hebben met aanpak en/of planning van hun huiswerk en hierbij geholpen willen worden. We letten op werkhouding en tempo en oefenen het vermogen om langere tijd aan het werk te zijn, werk vooruit te plannen en die planning na te komen. Ook melden zich regelmatig leerlingen aan die wel weten hoe ze moeten plannen, maar onvoldoende discipline hebben om zelf aan het werk te gaan. De begeleiding vindt plaats in een klaslokaal, waar meerdere leerlingen bij elkaar zitten. *Individuele bijlessen* De bijlessen zijn bestemd voor leerlingen die moeite hebben met een of meer specifieke vakken. De lessen zijn één-op-één, wat het voornaamste verschil is met de hulplessen in groepsverband gegeven door vakdocenten. Er kan ook bijles worden gegeven in de vakken waar geen klassikale hulplessen voor bestaan. Ouders of leerlingen kunnen belangstelling voor de huiswerkbegeleiding kenbaar maken bij de mentor. De mentor kan ook zelf een advies geven voor de

		huiswerkbegeleiding. Bij de organisatie en bij de huiswerkbegeleiding zelf is een team van ouderejaars betrokken die daarvoor een aparte training hebben gehad.
Aandacht voor leerlingen die op specifieke leergebieden extra uitdaging nodig hebben.	Docenten differentiëren binnen de lessen, er zijn leerlingen die deelnemen aan de plusgroep Latijn en Grieks en zijn er individuele maatwerktrajecten voor leerlingen.	Voor leerlingen die extra uitdaging nodig hebben biedt onder andere het Hermes-programma (voor meer informatie zie www.bernrode.nl onder De school > Hermes) veel mogelijkheden tot versnelling, verbreding en verdieping.

Ondersteuning aan leerlingen met sociaal-emotionele problematiek en gedragsproblemen, o.a. milde vormen van angst en onzekerheid, zoals faalangst, examenvrees en keuzeproblemen, moeite in de sociale omgang met leeftijdsgenoten en volwassenen, belemmeringen door een gebrek aan onderwijsmotivatie, bewegingsonrust, impulsiviteit, mild opstandig gedrag, en problemen in de sociale afstemming (ongepast gedrag).		
Onderwerp	*Hoe de school hier werk van maakt binnen het **regulier onderwijsproces***	*Hoe de school hier werk van maakt binnen de **trajectvoorziening***
Signaleren van leerlingen met sociaal-emotionele problematiek en/of internaliserende gedragsproblemen.	De mentor is de spil in het signaleren van sociaal-emotionele problematiek en/of internaliserende gedragsproblemen. In klas 1 t/m 3 wordt bij alle leerlingen de School Attitude Questionnaire Internet (SAQI) afgenomen. Tevens wordt er in klas 2 een screening gedaan door de jeugdverpleegkundige.	Indien nodig kan de mentor leerlingen aanmelden voor het ZAT en in overleg met ouders worden vervolgstappen uitgezet.
Begeleiding van leerlingen met faalangst/examenvrees.	In de reguliere lessen s er aandacht voor leerlingen met faalangst. Docenten houden hier rekening mee en begeleiden leerlingen bij toetsen en andere opdrachten waar leerlingen angstig voor zijn.	Voor leerlingen met faalangst/examenvrees is er een faalangsttraining beschikbaar.
Ondersteuning van leerlingen met keuzeproblemen.	In de schoolgids staan activiteiten beschreven die centraal georganiseerd worden door de school.	De decaan is het aanspreekpunt voor de activiteiten in het kader van de Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding (LOB).
Ondersteuning bij het ontwikkelen en versterken van sociale vaardigheden.	Tijdens de mentorlessen is er ruimte voor het versterken van sociale vaardigheden	Voor leerlingen die hulp nodig hebben bij het ontwikkelen van sociale vaardigheden is de Achillesgroep beschikbaar.
Aandacht voor het bevorderen van schoolmotivatie.	Schoolmotivatie is een algemeen thema in de mentorlessen en bij de	Tevens blijken veel leerlingen met motivatieproblemen over

	verschillende vormen van begeleiding.	onvoldoende studievaardigheden te beschikken en daarom is de 'leren leren' training ontwikkeld.
Signaleren van leerlingen met externaliserende gedragsproblemen.	De mentor is de spil in het signaleren van externaliserende gedragsproblematiek. Signalen van andere docenten worden bij de mentor gemeld en de mentor bespreekt deze met leerling, ouders en indien nodig in het ZAT.	Indien nodig kan de mentor leerlingen aanmelden voor het ZAT en in overleg met ouders worden vervolgstappen uitgezet.
Aandacht voor het bevorderen van sociale veiligheid in de groep/school.	Voor het bevorderen van sociale veiligheid wordt er gebruik gemaakt van een pestprotocol. Deze is te vinden op de site www.bernrode.nl onder Leerlingen > Regels > Pestprotocol (te downloaden). De mentorlessen in klas 1 t/m 4 staan regelmatig in het teken van sociale veiligheid en er zijn workshops over bijvoorbeeld de omgang met Sociale media. Leerlingen en medewerkers die zich desondanks het slachtoffer voelen van (seksuele) intimidatie of zich anderszins niet veilig voelen kunnen terecht bij de vertrouwenspersonen. De vertrouwenspersonen zijn: - intern: mevrouw T. (Therèse) van Rossum en de heer B. (Bart) Haerkens. - extern: De vertrouwenspersoon van het OSZG is: de heer J. (Joop) Olgers, jolgers@ziggo.nl 072-5725143 of 06-51591754	Indien nodig worden er vanuit de trajectvoorziening groepsinterventies georganiseerd in samenwerking met de mentor.
Aandacht voor het voorkomen van gedragsproblemen in en buiten de klas.	Bijzonderheden van leerlingen worden genoteerd in het leerlingvolgsysteem voor docenten. Zo is ieder personeelslid aan het begin van het schooljaar op de hoogte van de specifieke ondersteuningsbehoefte per leerling. Bovendien staan hierin algemene afspraken die we op Bernrode gemaakt hebben voor het geven van onderwijs aan leerlingen met autisme, AD(H)D, ODD of dyslexie.	Leerlingen met gedragsproblemen kunnen ook een time-out kaart aanvragen. Hiermee kunnen ze een situatie verlaten op het moment dat de spanning te hoog oploopt en de time-out ruimte opzoeken.

Maatregelen voor leerlingen die tijdelijk niet in de klas kunnen zijn als gevolg van storend gedrag voor zichzelf of anderen.	Afspraken omtrent verwijdering uit de les zijn te vinden op de site www.bernrode.nl onder Leerlingen > Regels > Schoolafspraken	

Onderwerp	*Hoe de school hier werk van maakt binnen het* ***regulier onderwijsproces en de trajectvoorziening***
Werken met en volgens een protocol medisch handelen en handelen bij ziekte.	Op basis van het protocol 'medicijn verstrekken en medisch handelen op scholen' van GGD Hart voor Brabant
Fysieke toegankelijkheid van het gebouw voor leerlingen met een lichamelijke beperking.	Gymnasium Bernrode is gehuisvest in een multifunctioneel gebouw en is volledig toegankelijk voor leerlingen met een lichamelijke beperking.
Beschikbaarheid van hulpmiddelen en aangepast lesmateriaal voor leerlingen met een lichamelijke beperking.	Momenteel niet van toepassing. Hulpmiddelen en aanpassingen worden daarom indien nodig op individueel niveau besproken met ouders en leerling.
Begeleiding van leerlingen met spraaktaal belemmeringen.	Momenteel niet van toepassing. Hulpmiddelen en aanpassingen worden daarom indien nodig op individueel niveau besproken met ouders en leerling
Samenwerking met ketenpartners in de signalering en begeleiding van leerlingen met fysiek-medische problematiek, bijvoorbeeld GGD en ambulante begeleiding.	Momenteel niet van toepassing. Ketenpartners kunnen ingeschakeld worden indien nodig.

3.3 Extra ondersteuning

Extra ondersteuning binnen een reguliere VO-school: Koersklas

Een koersklas op Gymnasium Bernrode is passend bij de visie van onze school. Gymnasium Bernrode zal een regionale voorziening zijn voor leerjaar 1 (en op termijn leerjaar 2) met maximaal 16 leerlingen. Er is onderwijsaanbod op VWO niveau: zowel atheneum als gymnasium is mogelijk. Dit betekent dat de koersklas op Gymnasium Bernrode zowel leerlingen onderwijs en ondersteuning biedt die zich hebben aangemeld op Gymnasium Bernrode, als aan leerlingen die zich op andere scholen voor VWO in de regio aan hebben aangemeld. De ondersteuningsbehoefte en doelstellingen van de leerling worden beschreven in het ontwikkelingsperspectief plan (OPP).
De leerlingen volgen les in een vast lokaal, hebben docenten die affiniteit hebben in de omgang met leerlingen met een ondersteuningsbehoefte in het onderwijs en de mentoren van de koersklas werken nauw samen met het ondersteuningsteam.

Extra ondersteuning op een andere locatie

In hoofdstuk 1 staat een beknopte beschrijving van de voorziening Past en het voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Op het moment dat wij vermoeden dat een jongere extra ondersteuning nodig heeft in een van deze vormen, dan gaan wij hierover in eerste instantie in overleg met ouders.

3.4 Ontwikkelambities

Omdat passend onderwijs nooit klaar is hebben wij als school de volgende ontwikkelambities voor schooljaar 2018-2019:

Onderwerp *Waar gaat het over?*	**Ambities** *Wat willen we bereiken? Wat is er meer/anders/beter als we dit doel bereikt hebben?*	**Termijnen** *Wanneer verwachten we het doel te bereiken?*	**Activiteiten** *Wat gaan we doen om het doel te bereiken? Wie zijn daarbij betrokken?*
Koersklas	Wij willen in schooljaar 2018-2019 onze koersklas verder professionaliseren en uitbreiden naar klas 2 (start in 2019-2020)	Aug. 2019	- Professionaliseringsbijeenkomsten met docenten - Samenwerking met het ondersteuningsteam - Delen van expertise in het samenwerkingsverband
Begaafde leerlingen	Wij willen (nog) betere ondersteuning bieden aan begaafde leerlingen. Onze ambitie is om dit dermate goed te doen dat wij in 2020 begaafdheidsprofielschool kunnen worden.	2020	- Beleid voor begaafde leerlingen aanpassen en inbedden in de school - Huidige initiatieven behouden, verbeteren in een duidelijke structuur plaatsen
Onderpresteren	Wij willen in schooljaar 2018-2019 een nieuwe pilot voor signalering van onderpresteerders uitrollen.	Aug. 2019	- De werkgroep onderwijs heeft een plan ontwikkeld waarin in nauwe samenwerking met mentoren, onderpresteerders worden gesignaleerd, uitgedaagd en worden gevolgd in hun schoolloopbaan